TOVERI

Länsen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN,
ADOLPH SALMI, ALEX SEVO,
A. B. MÄKELÄ.

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja aviioliitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantietoja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$5.50 Six months.....$3.00
Three months..$1.60 One month..... .60

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Tarkotukset niitä vain vaikeuttavat

Työväenliikkeen piireissä, vieläpä edistysmielisissä porvaripiireissäkin pidetään entisajan jumaluusoppineitten mielettömiä väitteitä naurettavina. Mutta jos tarkastaa porvarillista taloustiedettä ja mihin kaikkeen sitä käytetään, niin eipä voi olla huudahtamatta, että mielettömyydessä on kehitytty samassa suhteessa kuin muissakin, ollen ero ainoastaan siinä, että kun prelaatit ennen koettivat laskea montako vasikanhäntää ulottuisi taivaaseen, niin ne useassa tapauksessa taisivat todellisuudessa ajatella taivaan olevan olemassa jossakin ylhäälläpäin, johon matka olisi mittattavissa. Niillä ei ollut sellaista inhottavaa petostarkotusta kuin nykyajan porvarillisilla taloustieteilijöillä on, etsiessään "tieteellisiä" aseita riistäjien toimille työläisiä vastaan.

Porvarillista taloustiedettä käytetään tietoisesti riistäjäluokan aseena, jotavastoin vanhanajan jumaluusoppia käytettiin siihen enemmän tiedottomasti, ja niinollen sen käyttö ei ole läheskään niin inhottavaa.

Juuri nykyisin on työläisten ja työnteettäjien välisiä suhteita "järjestelevillä" valiokunnilla edessään pulma ratkasta "tieteellisesti", kuinka paljon alemman pitäisi naisten palkan olla kuin miesten on. Luonnollisesti ei kysymyksessä ole mitään muuta kuin koettaa saada alempipalkkaisia naistyöläisiä ottamaan miestyöläisten paikat.

Työväenliikkeen kannalta olisi vastaus aivan yksinkertainen: Samanlainen palkka jokaiselle samanlaisesta työstä. Mutta porvaristo ei sitä myönnä. Sen "tieteelliset" määritelmät ovat siinä suhteessa erilaisia "kääntäin verrannollisia" työväenliikkeen voimaan, käyttääksemme tätä oppineitten fraasia. Ne vaihtelevat päinvastaisessa suhteessa kuin esim. union voima. Jos työläiset ovat kunnollisesti järjestyneet ja varmaan tietoisia sekä taloudellisesta että poliittisesa voimastaan, niin porvarien "tiedemies" myöntää kyllä, että naiselle on maksettava samanlainen palkka samanlaisesta työstä kuin miehellekin. mitään erotusta ei ole sukupuolisuuden välillä. Mutta jos työläiset ovat huonosti järjestyneitä tai kokonaan järjestymättömiä, niin naisten palkka on paljoa alhaisempi miesten palkkaa, mutta naisten käyttötarpeista ja elintarpeista yleensä vaaditaan sama hinta kuin miestenkin.

Miten nurinkuriselta tuntuukaan, että porvarit eivät koskaan selitä, että jos nainen menee ostamaan tavaraa, niin pitäisi hintojen olla halvemmat, kuin mitä samasta tavarasta vaaditaan miheltä. Ja kuitenkin olisi sellainen selitys aivan yhtä johdonmukainen kuin sekin, että naistyövoimasta ei tarvitse maksaa samanlaista hintaa kuin miestyövoimasta.

Porvarien tarkotukset ne ovat jotka vaikeuttavat näidenkin palkkasuhteiden ratkaisua. Kun työväestö voimistuu ja tietoisena joukkona vaatii oikeuksiaan, niin nämä kysymykset ratkeavat ihan itsestään. Mutta ilman sitä ne eivät ratkea ollenkaan. Kun valtio on työläisten käsissä, niin työläiset ratkasevat nämä kysymykset aivan vaivatta ja niin "tieteellisesti", että jokainen käsittää oikeuden tapahtuneen.

Turhaa on porvarien vallitessa puhua siitä, miten "taloudellinen tasa-arvoisuus miesten ja naisten välillä" on paljon myöhästynyt, kuten esim. National Women's Trade Union League valittaa. Se ei ole myöhästynyt, vaan pysäytetty kokonaan, sillä sellaista ei porvaristo voi sallia. Sen täytyy saada riistää naisia enemmän kuin miehiä, koska naiset ovat heikompia.

Kansanvaltaisuuden toteutumisen edellytyksiä.

"Kansanvaltaisuutta ei saavuteta itsetiedottomien tarkotusperien ajelehtimisen kautta, vaan yksityisten ja kansakuntien yhteistoiminnalle perustuvan tahtomisen aikaansaaman järjestyksen ja ohjailun kautta. Siihen saakka kun tällainen yhteistoiminnalle perustuva tahtominen syntyy ja kehittyy tehokkaaksi, pysyy kysymys kansanvaltaisuuden mahdollisuudesta väittelynalaisena. Pääasiallisen hyökkäyksen täytyy kohdistua valtiolaitosta ja teollisuussuhteita kontrolleeraavia intressejä vastaan," lausuu muuan länteläinen työväenlehti, kirjottaessaan suurpääomanomistajien nyt laatimista suunnitelmista maan teollisuuselämän kontrolleeraamiseksi.

Se onkin aivan totta. Kansanvaltaisuus ei toteudu sillä, että siksi oletetaan jotakin sellaista, jolla ei ole mitään yhteyttä kansanvaltaisuuden kanssa. Mitä hyvänsä suurpääoman omistajat kannattavat, on ehdottomasti kansanvaltaisuutta vastaan, vieläpä sangen vahingollista sille, sillä kaikki muut hallintomuodot saattavat tavalla taikka toisella vastata heidän vaatimuksiaan, palvella etujaan, mutta tosikansanvaltainen ei koskaan.

Sosialistipuolueen ohjelmassa selitetäänkin aivan oikein, miten hallintolaitoksen on nykyisestään perinpohjaisesti muututtava, jos mielitään toteuttaa kansanvaltaisuuden periaatteita.

Kansanvaltaisuuteen ei päästä itsetiedottomalla pyrkimyksellä, kun on olemassa sitä vastustamaan suunniteltu tietoinen pyrkimys, joka alituisesti jarruttaa jokaista sellaista toimenpidettä työväestön puolelta, jolla tarkotetaan kansanvaltaistuttaa hallintolaitoksia ja tehdä vastuunalaisiksi kansan tahdolle.

Sosialistipuolueen ohjelman sisäistä uudelleenrakentamistyötä koskevan osan viides kohta, jossa puhutaan hallintolaitoksien muuttamisen tarpeellisuudesta, muodostaa ne ääriviivat, joiden puutteissa voidaan alkaa kansanvaltaisuuden toteuttaminen. Niistä tinkiminen ei voi tulla kysymykseenkään, päinvastoin on niihin lisättävä vielä paljon, sikäli kuin käytännöllinen kokemus ja vastainen kehitys edellyttää.

Muuta kuin ääriviivoja ei tässä suhteessa, enempää kuin muussakaan yhteiskunnallisen kehityksen suhteissa voida asettaa. Ja nämä suunnitelmat osottavatkin, miten mahdotonta minkään porvaripuolueen on toteuttaa kansanvaltaisuusohjelmaa sellaisena kuin työväestön pyrkimykset ja edut edellyttävät. Sen voi tehdä ainoastaan työväestö itse. Mutta siihen pääs takseen, siihen kyetakseen, on sen kasvatettava joukkonsa tietoiseksi todellisen kansanvaltaisuuden periaatteista. Siinä onkin muuan sosialistisen työväenliikkeen jättiläistehtävä.

Työpalkat ja tavarain hinnat

Niin kauan kuin palkkatyötä on tehty, on palkkatyön tekijällä ollut edessään sama pulma, työpalkka ei ole riittänyt ostamaan kunnollisen elämän tarvikkeita. Kun palkat entisaikoina olivat yleensä alhaiset, vastasi palkan ostovoima juuri sen, että pysyi hengissä päivästä toiseen, puutteen ja kurjuuden raja ollen se päivä, jolloin työ sattui loppumaan. Yhteen liittyneenä, sitkeästi taistellen, on työväki kehityksen mukana saanut palkkojensa nimellisarvoa kohotetuksi. Samalla on taistelun avulla saatu parannuksia työoloissa, lyhyempi työpäivä ollen niistä tärkein. Mutta samalla kertaa kun palkat ovat kohonneet, ovat myöskin hinnat kohonneet yhtä säännöllisesti, hintojen nousu aina voittaen työpalkkojen nousun. Varsinkin viimeisen kolmen tai neljän vuoden ajalla ovat hinnat tässäkin maassa menneet suunnattomiin. Koska palkat eivät ole nousseet samassa suhteessa kuin hinnat on palkan ostokyky alentunut; työväen elintaso on mennyt alaspäin. Kysymys on aivan yksinkertainen ja tarvitseisi vain muutamia numeroita valaisemaan koko asian. Jätetään kuitenkin numerot tällä kertaa ja katsotaan asiaa niiltä perusteilta, joilla numerot tulisi esittää.

Jos siis vertaamme työpalkkaa hintoihin, sekä palkkojen ja hintojen ollessa alhaiset, että korkeamman palkan ostokykyyn hintojen ollessa korkeat, on meidän kummassakin tapauksessa verrattava yhteiskunnallisen työntuottavuus. Nykyisillä palkoilla voidaan ostaa kulutettavaksi pienempi osa työn tuottamia tuloksia kuin ennen. Toisin sanoen, jos entisillä palkoilla voitiin ostaa yksi neljäsosa tuotetun työn arvoa, voidaan nyt ostaa ainoastaan yksi kahdeksasosa, eli ehken vain yksi kymmenes osa siitä mitä todella tehdään jokapäiväisellä työskentelyllä.

Että hintojen nousuun olisi vaikuttamassa korkeammat tuotantokustannukset, suuret palkat, kuten kauppiaat ja tehtailijat kernaasti sanovat syyksi, ei ole totta. Päinvastoin ovat tuotantokustannukset halvemmat kuin koskaan ennen: nyt pitäisi tavarain olla halvempihintaisia kuin milloinkaan ja minään historian aikana.

Otetaan vain huomioon miten tavaroita on tuotettu ennen ja miten niitä tuotetaan nyt. Ei ainoastaan paremmat työaseet, eikä ainoastaan parannetut koneet, mutta uudet valmistustavat, tuotannon harjottaminen suuressa mittakaavassa. Kun nämä kaikki otetaan lukuun, niin voidaan todistaa, että tuotantokustannusten suuruus ei kohota hintoja, mutta maksamatta jääneen työn suuruus. Jos yhteiskunnallisen työn arvo jaetaan siihen käytetyillä työpäivien luvulla, on tulos suurempi kutakin työpäivää kohti kuin minään muuna aikana ja minkään muun tilanteen vallitessa. Tavarain todellinen arvo ei sen mukaan ole siis korkeampi, vaan päinvastoin alhaisempi, koska sitä on voitu tuottaa lyhyemmässä ajassa. Ylijäämä, tavallisissa oloissa kasaantuva tavara, tai tavarat jotka löytävät markkinoita ulkoa, riisto-osuus, on suunnattomasti kohonnut, se on syynä korkeisiin hintoihin.

Ja vaikkapa jossain suhteessa työväen asema olisikin parempi nyt kuin ennen, ei se ole läheskään samassa suhteessa parempi kuin on riistävän kapitalistiluokan. Ellei nykyinen määrätön hävitys olisi nielemässä tuotantoa ja tuotanto muuten olisi sama kuin se nyt on, olisi paniikki suurimmalle osalle työväkeä ainainen ja sille toisellekin osalle joka toinen vuosi.

Maantuotteista maksaa kaupunkilaiskuluttaja monesti viisisataa jopa kahdeksansataa prosenttia enempi kuin mitä maanviljelijä niistä saa.

Ainoana pelastuksena etsii työväki palkanylennystä, lieventääkseen asemaansa. Mutta hinnat nousevat jo valmiiksi, jos palkanlisäystä satuttaisi saamaan. Niin suotavaa kuin palkanylennys olisikin palkkatyöläiselle, tuntuu kuitenkin tehottomalta saada parannusta. Se on kuin kilpailua ympyrässä, jossa ei ole tien päätä ollenkaan. Hinnat saavuttavat palkat takaa päin ja menevät ohi.

On olemassa kaksi tietä saavuttaa etuja työväelle, palkankorotus ja toinen hintojen nousun seisottaminen, tai hintojen alentaminen. Taistelu yksistään palkkojen kohottamiseksi on samanlaista kuin soutaminen venettä vaan yhden puolen airolla, ei päästä eteenpäin ainoastaan pyöritään ympäri. Suositeltu työmaalakkokaan ei auta hituistakaan, sillä senkin lisää voittoilija tuotantokustannuksiin ja me saamme sen itse maksaa.

Vallitseva tilanne on yhteiskunnallinen laadultaan. Ei ole mitään keinoa saada paikallisia parannuksia, enempää kuin yksilö- tai ryhmäkohtaisiakaan. Kysymys on kokonaisuutta koskeva, kokonaisuus on yhteiskunta ja valtio on sen keskus. Onko siis mitään luonnollisempaa kuin se että työväki julistaa itsensä yhteiskunnalliseksi tekijäksi ja vaatii itselleen oikeuden yhteiskunnan ja valtion määräämisessä.

Jos kerran maan järjestynyt työväki on kyllin voimakas voittamaan itselleen palkankorotusta ja lyhempää työpäivää, eikö se sillä samalla voimalla voisi saada aikaan elinkustannusten alentamistakin. Aivan varmaan voisi. Mutta se edellyttää että järjestyneen työväen on astuttava yhteiskunnalliselle taistelukannalle, luokkataisteluun. Välitettavasti on suuret joukot järjestyneidenkin keskuudessa, jotka eivät käsitä tilaansa yhteiskunnalliseksi. Ammatillisessa työväenliikkeessä on paljon yksilöllistä maailmankatsomusta ja semmoisena ne hyväksyvät kapitalistisen yksilöomistus-riisto-oikeuden ja työpalkan ostovoima pienenee ja maksamaton työ kasaantuu suunnattomasti.

A. V.

MAILMANKATSOMUKSIA

SE MIES JOUTAISI RINTAMALLE

Portlandin piirisyyttäjä Evans on saanut kirjeen eräältä naiselta, joka pyytää, että hänen miehensä vietäisiin sotaväkeen ja lähetettäisiin rintamalle "sellaiseen paikkaan, missä kuulia sataa taajaan ja sakeaan."

"Laittakaa hänet Ranskaan. Jos hän kykenee tekemään kaiserille elämän niin katkeraksi kuin hän on tehnyt minulle, niin jumala Hänen Keisarillista Majesteettiansa armahta koon!" sanoo vaimo kirjeessään.

Vaimo, jonka nimeä piirisyyttäjä ei vielä ole ilmaissut, kertoo joutuneensa erään nuoren laivarakennustyöläisen kanssa naimisiin paraiksi kuukausi takaperin, mutta hänen avioelämänsä oli ollut niin onneton ettei hän tiedä muuta neuvoa kuin koettaa toimittaa miehensä sotaan. Piirisyyttäjä on ryhtynyt asiata tutkimaan.

"KOLMETOISTA" ja muutamia muita taikoja.

Niin suuri on kammo luvun kolme toista pahaenteisyyttä kohtaan, että hotellien ja sairaaloiden huoneita tai laivojen koijuja numeroidessa No. 13 joko jätetään tykkänään pois tahi sovitetaan jonkun sälykehuoneen numeroksi. Jos kolmetoista henkeä sattuu samaan pöytään tahi muutenkin samaan seuraan, pidetään aivan varmana, että joku joukosta pian kuolee.

Useinkin selitetään tämän taikauskon syntyneen siitä, että Jeesuksen viimeisellä ehtoollisella istui pöydässä 13 henkilöä, joista yksi — ja tärkein — heti oli rientävä kamalaan kohtaloonsa. Mutta tämä taika on kristinuskoa vanhempi. Jo seitsemänsataa vuotta ennen Kristusta elänyt Hesiodus kirjottaa, että kylvöjä ei pidä tehdä kuukauden 13:na päivänä. Vanha skandinaavialainen jumalaistaru myös kertoo, kuinka kaksitoista Valhallan jumalaa istui aterioimassa ja kun riidan jumalatar Loki ilmestyi kolmanneksitoista, niin heti syntyi tappelu, jossa rauhan jumala Balder sai surmansa.

Jotkut pitävät pahana suolan varistamista pöydälle. Sen sanotaan johtuvan siitä, että Leonardo da Vinci kuuluisassa herranehtoollistaulussa Juudas Iskariot näyttää sillä tavalla hukkaavan suolaa. Toisten selityksen mukaan tuo taika on syntynyt siitä, että suola on turmeltu mattomuuden ja vilpittömyyden vertauskuva, joten sen hukkaaminen on ystävyyden murtumisen merkki ja yleisen tuhon enne.

Aivastamisesta on myös laajalle levinneitä ja ikivanhoja taikoja. Sak salaisilla on tapana aivastavalle henkilölle aina sanoa: "Prosit!" (terveeks!) ja samanlaisen toivotuksen kuulee usein muidenkin kansallisuuksien keskuudessa. Vanhat roomalaiset silloin tapasivat sanoa: "Jupiter sinua varjelkoon!" Kreikkalaisilla oli sama tapa jo niin vanhoista ajoista, että Aristoteles, joka siitä mainitsee, nähtävästi ei tiennyt mitään sen alkuperästä. Kun hindu aivastaa, on ympärilläolijain huudettava: "Elä tervennä!" ja aivastajan on vastattava: "Niinkuin tekin." Tsulu-neekeri pitää aivastamista merkkinä siitä, että hyvät henget ovat hänen kanssaan. Toiset raakalaiskansat arvelevat pahojen henkien silloin karkkoontuvan.

HIUSTEN VALKENEMINEN "yhdessä yössä."

Hampaat ja hiukset ovat häviä mättömintä, mitä elimellisessä luonnossa tavataan. Kuoltua kun ihmisruumis muuttuu "maan tomuksi" ja luutkin lahovat mullaksi, säilyvät hiukset semmoisinaan vuosisatoja eikä -tuhansiakin.

Samaten on se värilaine (n. s. pigmentti), josta hiukset saavat värinsä, erinomaisen kestävää. Satoja vuosia talletetut hiukset eivät menetä väriään. Kasvavan tukan harmaantuminen ei johdu siitä, että valmiit hiukset haalistuisivat taj muuttaisivat väriänsä, vaan siitä, että värjainerauhaset ovat lakanneet toimimasta eivätkä muodosta kasvamassa oleville uusille hiuksille värjainetta. Uudet hiukset sentähden jäävät valkoisiksi yhä enenevässä määrässä.

Hiusten harmaantuminen siis tapahtuu siten, että entisten värillisten hiuksien sijalle kasvaa yhä lisääntyvä määrä valkoisia. Tämä käy hitaasti, mutta murheet, irstailut ja kaikenlaiset voimakkaat mielenliikutukset kiihdyttävät sitä. Kuitenkaan se ei tapahdu — ei voi tapahtua — "yhtenä yönseutuna", niinkuin kaunokirjailijat ja muut vaikutusta tavottelevat kertojat usein sen kuvailevat tapahtuvan. Ainoatakaan semmoista äkkivalkenemistapausta ei ole pätevästi todistettu.

Esim. Ranskan kuningattaren Maria Antoinetten tukan kerrotaan muuttuneen lumivalkoiseksi hänen mestauksensa edellisenä yönä. Mutta tiedämme hänen hiustensa jo aikoja ennen alkaneen harmaantua — jonka vanhenemis-ilmiön peittäminen kaiketikin oli ollut hänen "kamarineitsyeittensä" tärkeimpänä tehtävänä aina hänen vangitsemiseensa asti. Vankilassa ollessa noita keinoja ei enää ollut käytettävissä, jos hän niistä vielä olisi välittänytkin.

Vaikeampain leikkauksien takia sairaaloissa olleitten naisien tuon tuostakin kerrotaan palanneen sieltä valkotukkaisina, ja ovat he kiitolli suudella ottaneet, vastaan ystäviensä säälittelyjä kauheain kärsimyksiensä johdosta. Sydämessään he kyllä tietävät, vaikkeivät sano, että koko juttu johtui siitä, kun heillä ei sairaalassa ollut tavallisia hiusten värjäysaineitaan saatavana.

Eläessä hiukset ovat lyhytikäisemmät kuin useimmat ehkä luulevatkaan. Naisten pitkä tukka uusiintuu kokonaan kahdesta neljään vuoteen vaihtelevan ajan kuluessa: lyhyet hiukset eivät uusiintuakseen tarvitse enempää kuin neljästä yhdeksään kuukauteen. Silmäripsien elinaika on ainoastaan kolme tai neljä kuukautta.

GALLEN-KALLELA TAITEENSA HUIPULLA.

Sianpään senaatissa Suomessa laaditaan nykyään asetusta **poliisilaitosten virkapuvuista.** Virkapukujen piirustukset on laatinut lahtarikaartissa kunnostautumisestaan "vänrikin" arvon saanut taiteilija Gallen-Kallela ja tulee niiden mukaan arkipukuna olemaan harmaa ihotakki, musta sotilaskuosinen päähine ja pitkävartiset saappaat. Virkapuvun ja päähineen reunukset ovat siniset. Juhlapukuna on musta ihotakki ja mustat housut sekä musta päähine, jotka kaikki ovat sinisellä reunustetut. Arvonmerkit ovat kaulukssessa ja olkalapuissa.

Kaupunkien poliisilaitosten miehistöjen virkapuvut on laskettu tulevan maksamaan noin 3 miljoonaa markkaa.

SATEISIN PAIKKA

maapallolla ei ole lehdessämme ennen hyvin sateiseksi mainittu Waialealo, Hawaijin saaristoon kuuluvalla Kauain saarella, 5,075 jalkaa korkealla merenpinnasta. Vuosina 1912—16 tehtyjen havaintojen mukaan nousi vuotuisen sateen määrä siellä keskimäärin 518 tuumaan. Mutta Himalaijan etelärinteillä Assamissa on vuoristoasema Cherrapunji, jossa neljänkymmenen vuoden havaintojen nojalla on keskimääräiseksi vuotuisek si sademääräksi virallisesti ilmotettu 526 tuumaa eli lähes 44 jalkaa. Cherrapunjin seutua on jo kauan pidetty mailman sateisimpana paikkana. Niinkuin näkyy, ei Waialealo sille varsin riitä — vaikka eipä siellä kään juuri kuivuus haittaa.

22 KISSAN PITÄMISESTÄ

joutui erään John Dewintin rouva New Yorkissa oikeuteen, ja siellä velvotettiin hänet ne hävittämään. Noiden kissojen lisäksi oli mrs. Dewintillä neljä koiraa, mutta kun niille oli hankittu asianmukaiset lupakirjat, täytyi antaa hänen ne pitää. Tuon muijan miehen nimellä kulkeva nahjus todisti kehottaneensa vaimoaan hävittämään kissat, joille hänen oli täytynyt ostaa lihaa ja kermaa 1,500 dollarin arvosta viimeisen kahdeksan vuoden kuluessa. Kertoi ilmottaneensa lihakauppoihin ja maitomiehille, ettei hän enää rupea suorittamaan kissojen laskuja, mutta siitä lähtein oli muija omista rahoistaan maksanut ne laskut.

EI TUPAKOINUT.

Ilmeinen irlantilainen astui täpö täyteen raitiovaunuun, lyhytvartinen piipun nysä suupielessä.

Konduktööri katseli häntä nuhtelevilla silmäyksillä hetken aikaa mutta kun Päti ei näyttänyt olevan niinä miehinäänkään, että olisi ottanut piippua pois suustaan, lähestyi hän tätä, taputti olalle ja sanoi:

"Ettekös tiedä, ettei tässä vaunus sa saa tupakoida?"

"En minä tupakoi", vastasi Päti.

"Tupakoittehan te", väitti raitio tieyhtiön edustaja.

"En tupakoi", vakuutti Päti edelleen.

"Mutta", sanoi konduktööri, "eikös teillä ole piippu hampaissanne, vai mikä se on?"

"Minulla on piippu hampaissa" vastasi Päti rauhallisesti, "mutta minä en tupakoi — yhtä hyvin kuin minulla on kengät jalassa, vaikka en nyt kävele, vai mitä?"

Järjestömme asioita

LÄNSIPIIRIN PUHUJAN MATKA WASHINGTONISSA.

Issaquah	30—	1 p. lokak.
New Castle	2—	3 p.
Poulsbo		4 p.
Pearson	5—	6 p.
Roslyn	8—	9 p.

S. s.-osastot, valmistakaa ohjelma tai muita illatsuja ainakin yhdeksi puheillaksi, tov. Hautamäki suorittaa arvokkaan numeron ohjelmastanne.

Iltamatulot lankeavat länsipiirin agitatsionikassaan.

Toverillisesti:
Wash. Suom. Valtiokomitea.

Kansankirjeitä

WASHINGTON
Aberdeen

Se suomalaisten osastojen perhejuhla onkin siirretty ensi lauantaista pari viikkoa eteenpäin Sen siirtäminen tapahtui siitä syystä, kun osaston jäseniä on paljon nykyään yövuorolla työssä laivaveistämöllä. Nämä olisivat olleet pahoillaan kun eivät olisi päässeetkään siihen osastojen yhteiseen perhejuhlaan. Luultavasti nyt toimikunta järjestää ne perhejuhlat semmoiseksi illaksi, että kaikilla on tilaisuus päästä sinne.

Uutena jäsenenä yhtyivät osastoon Edla ja Oskar Eljasson Ketkä tulevat seuraavaan kokoukseen ja yhtyvät siihen armeijaan, joka taistelee vapauden puolesta?

Osuuskauppa muutetaan ensi lauantai-iltana uuteen paikkaan Kaupan johtokunta on vuokrannut huoneen Wishkah-kadulta. Se huone on F kadusta Hoquiamiin päin toinen talo vasemmalla. — Nyt tulee osuuskaupalle tilava huone. Siinä on ostajillakin tilaa liikkua. Ei tarvitse seistä tiskin vieressä, kuten nykyisessä huoneustossa on täytynyt tehdä. — Nix.

Tapaturman uhriksi joutui kaupunginsähkötyöläinen George Miller t. k. 21 p:nä ollessaan korjaamassa tulipalon hälyytysverkon lankoja E. First ja Grand avenuen kulmassa. Jollakin tuntemattomalla tavalla oli hän ottanut käteensä johdon, jossa oli täysi virta ja 2300 volttia kun kulki läpi ruumiin, niin seurasi nopea kuolema. Palopäällikkö tiedon saatuaan toi onnettomuuspaikalle kaupungin pulmotorin ja t:ri Bartlet työskenteli pitkän aikaa palauttaakseen hengen ruumiiseen, mutta sähkö oli jo tehnyt tehtävänsä ja virvotuskeinot epäonnistuivat. Arvellaan että sähkö ennätti olla vaikuttamassa lähelle puoli tuntia ennenkuin saatiin apua ja ruumis alas pylväästä.

Miller oli alallaan kokenut ja ollut kaupungin palveluksessa viime maaliskuusta saakka. Jätti jälkeensä vaimon ja kaksi lasta.

Erikoisjuna työläisille. Laivaveistämöiden työläisiä varten tullaan varustamaan erikoisjuna joka kuljettaa työväkeä työhön ja työstä pois kauntin itäosista, kuten Elmasta, Satsopista, Montesanosta y. m. Kun täällä Aberdeenissä nyt on asuntopula sekä kaikki suuhunpantava kauheassa hinnassa, niin että saataisi edellämainituista farmikylistä työväkeä, täytyi asiat toimittaa siten, että saavat käydä kotonansa nukkumassa ja syömässä. Näillä farmiseuduilla saa esim. maitoa vielä 5—6 sentillä vartin mutta kun välittäjä tuo sitä tänne Aberdeeniin, pitää hänen lisätä siihen "vaivanpalkkiota" noin 200 prosenttia, joten se täällä maksaa 17—18 senttiä.

"Kuin lättyjä vaan" valmistuu täällä laivoja. Grand-Smith Porten veistämöltä laskettiin taasen uusi alus vesille t. k., 21 p:nä. Nimeksi pantiin "Mrs. Woodrow Wilson."

Ääni ilmassa. Pitkät, pitkät viikot on huhuttu palkkain noususta, jotta voisi edes jollakin tavoin pysytellä pinnalla, s. o. jaksaa pitää ruumiinsa työkunnossa, mutta nyt jo alkaa olla varmoilta tuntuvia huhuja liikkeellä, että palkoissa tapahtuukin alennus. Onpa esim. Western sahalaitoksen työnjohtaja ilmottanut siihen suuntaan. Ja kun muut työpaikat alkavat, niin tietysti sitten seurataan laivaveistämöillä samaa.

Niinkuin alennusmyynti. Aberdeen Home Building Co., joka alkoi viime keväänä pykäämään taloja — hausseja — talottomille, on nyt jo asettanut tavaransa markettiin. Tämä on sellaista hyvän ihmisten businesta, joka ei ota tavarastaan enempää kuin mitä se on tullut maksamaan. Pääomallekin lasketaan ainoastaan kevyt korko. Näin jo keväällä ilmotettiin. Ja minä uskonkin asian. Sillä kuinkas sitä muuten viitsisi panna hintaa aivan sentin päälle, kun on tuhansia maksava talo kysymyksessä! Esimerkiksi on hintana $3,198.50. Miksikä ei sillä $3,200? No, kun talo on tullut maksamaan ainoastaan tuon $3,198.50, niin ystävällinen myyjä ei halua sinulta varastaa omaan pussiinsa tuota kahta taalaa ja viittäkymmentä senttiä! Joko ymmärrät?

Pitääkö tästäkin huomauttaa? Kun meillä kerran on **todellinen** osuuskauppa, niin muistakaamme sitä myöskin kutsua osuuskaupaksi, eikä miksikään "yhtiön" kaupaksi. Aberdeenin ja G. Harborin kaikki toiset kaupat ovat joko enemmän tai vähemmän yhtiökauppoja, mutta tämä meidän G. H. työläisten osuuskauppa ei ole mikään yhtiön, vaan todellinen **osuuskauppa.** Ja tähän lisäksi olkoon sanottu, että muutetaan tämän kuun ajalla uuteen avaraan paikkaan Wishkah kadun varrella Satsopin Produce Co. rinnalle.

Unionmies.

Carson

Terve täältä Pyhän Martinin kuumaltalähteeltä, jossa minäkin olen syntistä "ruppiani" parantamassa ja rappeutunutta sieluani virkistämässä, ja jopa tuntuu kuin olisi hiukan apua, vaikka vasta on viikko kulunut. Niin mutta pitäisihän sitä mainita, että täällä ne ovat edellytyksetkin kun kokit ja "veetarit" pitävät huolen, että ei liikaa saa ruokaa ja luteet nuolevat päältä yökaudet. Ja kerta päivässä saa kylpeä ja vettä juoda niin paljon kuin jaksaa. Ei siitä moitita eikä marista. Jos haluttaa syödä niin käväsee puodissa ruokaa ostamassa. Huomatkaa, ei taloon tarvitse maksaa kuin vaivanen $17.00 viikossa.

Viltin, pyyhkeiinan, juomakipon, saippuan ja lämpimät vaatteet, joihin voi kylvystä noustes-